

ТЕОРЕТИЧНІ ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ СТРАТЕГІЧНОГО РОЗВИТКУ ВИРОБНИЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ

О.В. Михайленко, канд. екон. наук

Національного університету харчових технологій

Ефективний розвиток економіки країни, спрямований на задоволення загальних економічних та соціальних потреб суспільства через створення сукупної вартості національного господарства та залежить від збалансованого спрацювання основного виробництва й виробничої та соціальної інфраструктури. Це сприяє визначенню нових стратегічних підходів до визначення та формування напрямків розвитку підприємств через розробку, методологічне обґрунтування та реалізацію реальних програм і планів.

Обґрунтування основних стратегічних напрямків розвитку будь-якої економічної системи вимагає чіткого розуміння стратегічних цілей що базуються на врахуванні реальних можливостей. При визначенні, розроблені та реалізації певних стратегій необхідно розкрити та зіставити можливості та потреби підприємства, їх відповідність до загальних цілей та потреб споживачів та національного господарства [1].

В дослідженнях вітчизняних та зарубіжних вчених велика увага приділяється визначенню економічної сутності економічного потенціалу і недостатнє теоретичне обґрунтування формування та оцінки потенціалу на рівні підприємства де найбільш вагомою його складовою з економічної, технічної і соціальної точок зору є виробничий потенціал.

Виробничий потенціал, як цілісна економічна система, може досягти певних цілей при стратегічному спрямуванні кожного його із елементів оскільки ефективність системи в цілому залежить від участі всіх підсистем та елементів виробничого потенціалу. Усе це доводить необхідність цільового підходу до визначення виробничого потенціалу [2].

Цілісні характеристики виробничого потенціалу як системи дозволяють визначити стратегію його поведінки в цілому і кожного елементу окремо. До основних елементів виробничого потенціалу можна віднести ресурсний та науково-технічний потенціал [3]. Але кожен із цих елементів має складові, які дають певну характеристику кожного елемента.

Спрямування стратегічного розвитку підприємства що прямо залежить від ресурсів, що використовуються.

Науково-технічна складова виробничого потенціалу включає наявність, якість та рух кадрів, що володіють певними знаннями та їх застосовують, матеріально-технічну базу як умову перетворення знань у продуктивну силу, інформаційне забезпечення та організаційні фактори.

В економічній літературі розрізняють стратегії внутрішнього (за рахунок активізації власного потенціалу) та зовнішнього (ґрунтується на зміні структури активів, акумуляції коштів на головних напрямках розвитку бізнесу і збереженні корпоративного контролю [4, с 86]) зростання.

Отже, вивчення економічної сутності розглянутих категорій із врахуванням всіх чинників зовнішнього та внутрішнього середовища дозволило визначити основні стратегічні напрямки розвитку підприємств в рамках синергетичного підходу з метою усунення основних недоліків виробничо-господарської діяльності підприємства, серед яких необхідно виділити відсутність об'єктивної повної інформації для проведення аналізу показників з метою прогнозування вірогідних сценаріїв подій та тенденцій їх розвитку з метою виявлення та координації ефективних напрямків позитивних вирішень суперечностей, вплив факторів зовнішнього та внутрішнього середовища на діяльність господарюючого суб'єкта як системи, відсутність оперативного зворотного зв'язку між запланованими цілями та процесом їх реалізації тощо.

ЛІТЕРАТУРА

1. *Економіка підприємства*: за заг. ред. П.В.Круша, В.І. Подвільної, Б.М. Сердюка. — К.: Ельга-Н, КНТ, 2009. — 780 с.

2. *Кайлюк Є М.* Стратегічний менеджмент: навч. посіб. / Є.М. Кайлюк, В.М. Андреева, В.В. Гриненко; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. — Х.: НАМГ, 2010. — 279 с.

3. *Саєнко М.Г.* Стратегія підприємства: Підручник. — Тернопіль: «Економічна думка». — 2006. — 390 с.

4. *Хомяков В.І., Бєлінська В.М., Федоренко О.В.* Потенціал і розвиток підприємства. — К.: Кондор. 2012. — 432 с.